

**STATYSTYCZNA
IDENTYFIKACJĄ
POWIĄZAŃ
W PRZESTRZENI
SPOŁECZNO-
-GOSPODARCZEJ**

Agnieszka Nocko

Urząd Statystyczny w Lublinie – Ośrodek Statystyki Budownictwa

Maciej Żelechowski

Główny Urząd Statystyczny – Departament Analiz i Opracowań Zbiorczych

Poznań

14-15 czerwca 2016

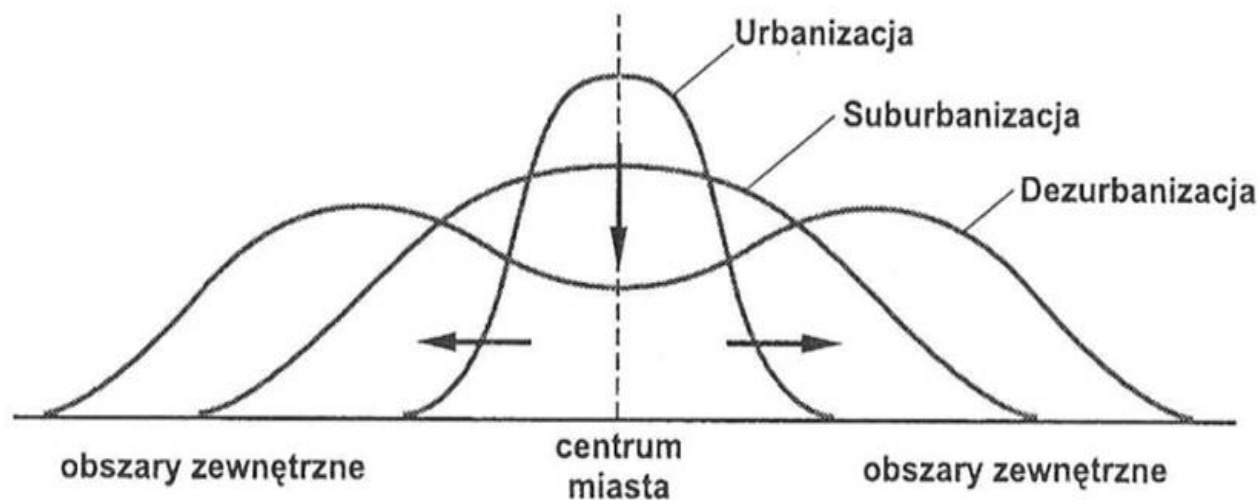
Migracje związane z rozwojem

budownictwa mieszkaniowego

w obszarach funkcjonalnych miast wojewódzkich

Procesy urbanizacyjne mogą być rozpatrywane w różnych aspektach, w tym w aspekcie **demograficznym** (zmiany liczby i rozmieszczenia ludności) oraz **przestrzennym** (rozwój budownictwa, zwłaszcza – mieszkaniowego).

Cykl życia aglomeracji miejskiej – zmiany rozmieszczenia ludności i budownictwa mieszkaniowego

Biorąc pod uwagę tzw. „cykl życia aglomeracji” – wszystkie duże ośrodki miejskie w Polsce znajdują się obecnie w fazie **suburbanizacji**, tworząc coraz większe obszary zagospodarowane w sposób typowy dla miast – niezależnie, czy formalnie tereny te są położone w obrębie granic administracyjnych miast, czy poza nimi.

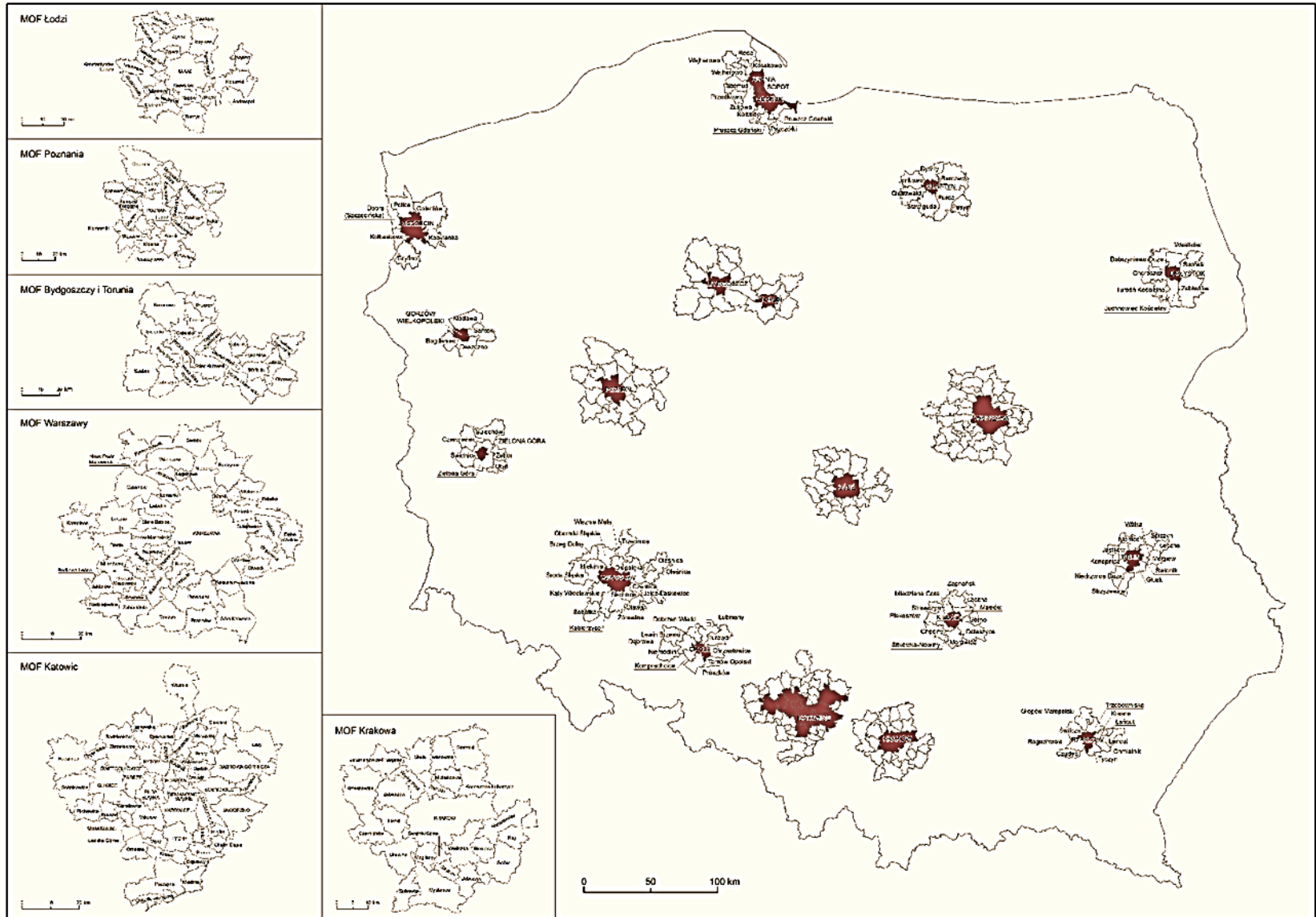
W referowanym artykule podjęto próbę analizy obserwowanych w ostatnich latach w obszarach funkcjonalnych polskich miast wojewódzkich (MOF OW) zmian rozmieszczenia ludności i rozwoju budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza w zakresie:

- **współzależności pomiędzy migracjami a rozwojem budownictwa mieszkaniowego;**
- **podobieństw i różnic pomiędzy poszczególnymi ośrodkami wojewódzkimi w zakresie siły i charakteru tej współzależności.**

Granice MOF OW – przyjęto za delimitacją zastosowaną w pracy badawczej *„Opracowanie wskaźników monitorowania miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich w zakresie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, na poziomie NTS 5 (gminy)”*, także zakres czasowy analizy pokrywa się z przyjętym w tej pracy (lata 2004–2013).

Wspomniana praca badawcza była realizowana w ramach projektu *„Wsparcie systemu monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2007–2013 oraz programowania i monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020”*, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007–2013.

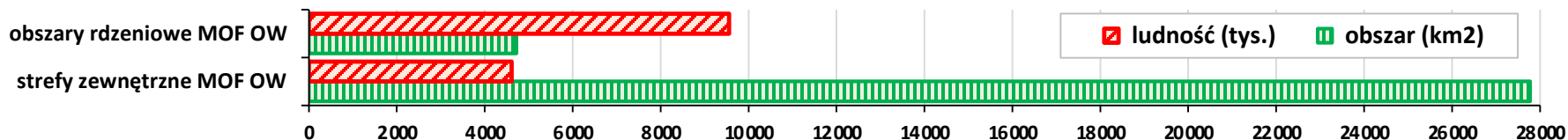
Obszary funkcjonalne miast wojewódzkich (MOF OW) – położenie i zasięg terytorialny

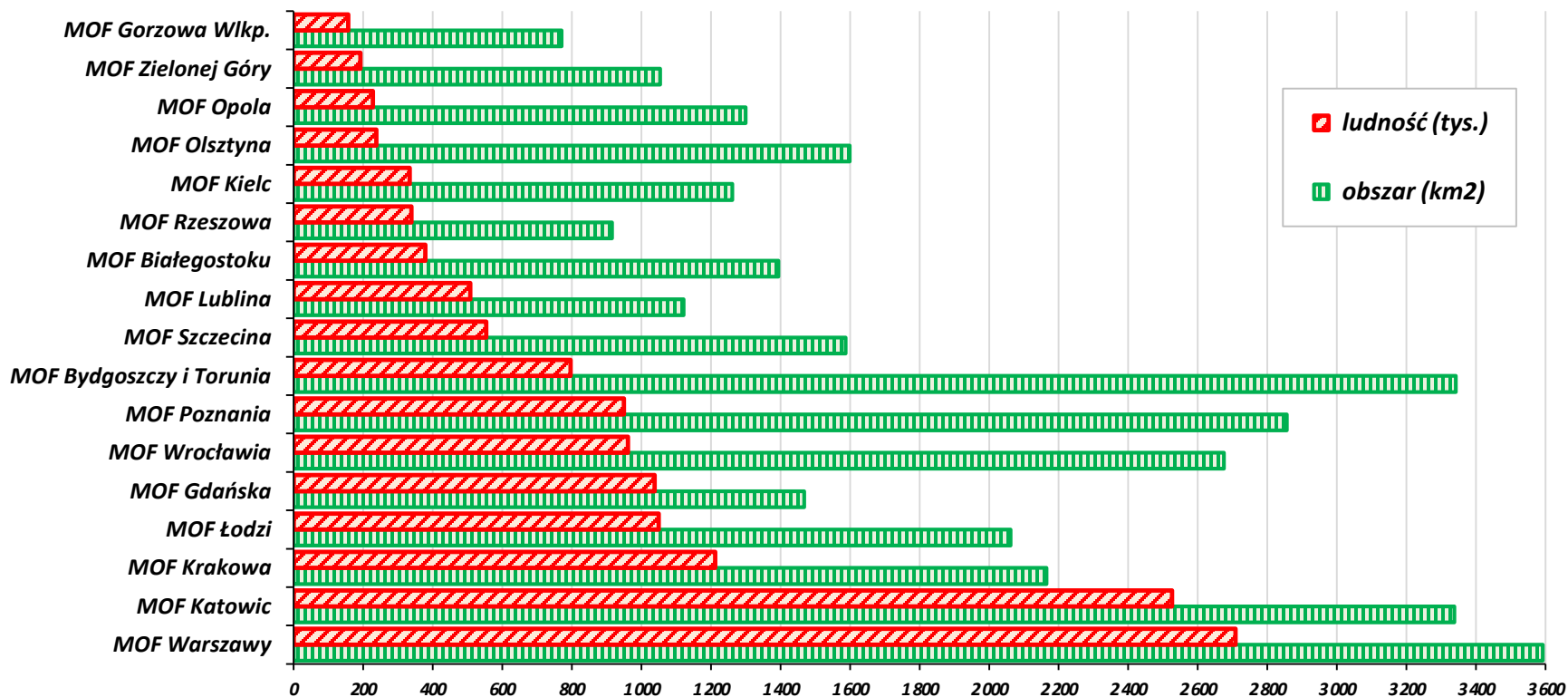
Obszary funkcjonalne miast wojewódzkich (MOF OW) – liczba ludności i powierzchnia

(stan na koniec 2013 r.)

Razem - obszary rdzeniowe i strefy zewnętrzne MOF OW

Poszczególne MOF OW

W okresie 2004–2013 na pobyt stały **zameldowało się na terenie MOF OW** ogółem **1881,7 tys.** osób, z czego ok. **50%** na obszarach rdzeniowych i ok. **50%** na terenie stref zewnętrznych MOF OW. W tym samym okresie z pobytu stałego na terenie MOF OW **wymeldowało się 1586,5 tys.** osób, z tego ok. **66%** z obszarów rdzeniowych, a ok. **34%** ze stref zewnętrznych MOF OW.

Saldo migracji stałych w okresie 2004–2013 wyniosło dla **MOF OW** ogółem **plus 295,2 tys.** osób, z tego:

- dla **obszarów rdzeniowych MOF OW** – minus **103,2 tys.** osób;
- dla **stref zewnętrznych MOF OW** – plus **398,4 tys.** osób.

Ogólne saldo migracji stałych MOF OW w okresie 2004–2013 było zróżnicowane:

- **największy napływ ludności** notowano w przypadku **MOF Warszawy** (saldo migracji **plus 174,4 tys.**) oraz **MOF Krakowa, Wrocławia, Poznania i Gdańska** (odpowiednio: plus **42,2 tys.**, plus **36,1 tys.**, plus **35,6 tys.**, plus **30,1 tys.** osób);
- **największy odpływ ludności** wystąpił w przypadku **MOF Katowic** (saldo migracji **minus 64,6 tys.**); mniejszy **odpływ** wystąpił też dla **MOF Kielc, Lublina i Opoli** (odpowiednio: minus **3,0 tys.**, minus **1,8 tys.** i minus **1,7 tys.** osób);
- dla **pozostałych MOF OW** – notowano **saldo dodatnie**, ale o **mniejszej skali**.

Poza napływem ludności na teren większości MOF OW z innych części kraju, obserwowane są **przepływy migracyjne wewnątrz poszczególnych MOF OW**. Są to **związane z postępującą suburbanizacją migracje z rdzenia miejskiego obszaru funkcjonalnego do jego strefy zewnętrznej**.

Łączna liczba osób, które **w latach 2004–2013 migrowały na stałe z terenów rdzeniowych MOF OW do ich stref zewnętrznych** wyniosła **460,2 tys.**

Największe tego typu przepływy migracyjne ludności notowano wewnątrz **MOF Warszawy (90,7 tys.), Poznania (56,8 tys.), Katowic (44,1 tys.), Gdańska (39,3 tys.), Bydgoszczy i Torunia (36,6 tys.)** oraz **Krakowa (34,6 tys.)**.

Relatywny **wskaźnik migracji na pobyt stały z terenów rdzeniowych do stref zewnętrznych MOF OW** w stosunku do liczby ludności zamieszkałej w województwie, na terenie którego jest zlokalizowany dany MOF OW wyniósł w okresie 2004–2013 w kraju **średnio 1,2 osoby rocznie na 1 tys. ludności** i charakteryzował się sporym zróżnicowaniem w przekroju poszczególnych MOF OW (współczynnik zmienności ok. 40%), przyjmując wartości **największe dla MOF OW Bydgoszczy i Torunia oraz MOF OW Gdańska**.

MOF OW na tle kraju – migracje na pobyt stały w latach 2004–2013

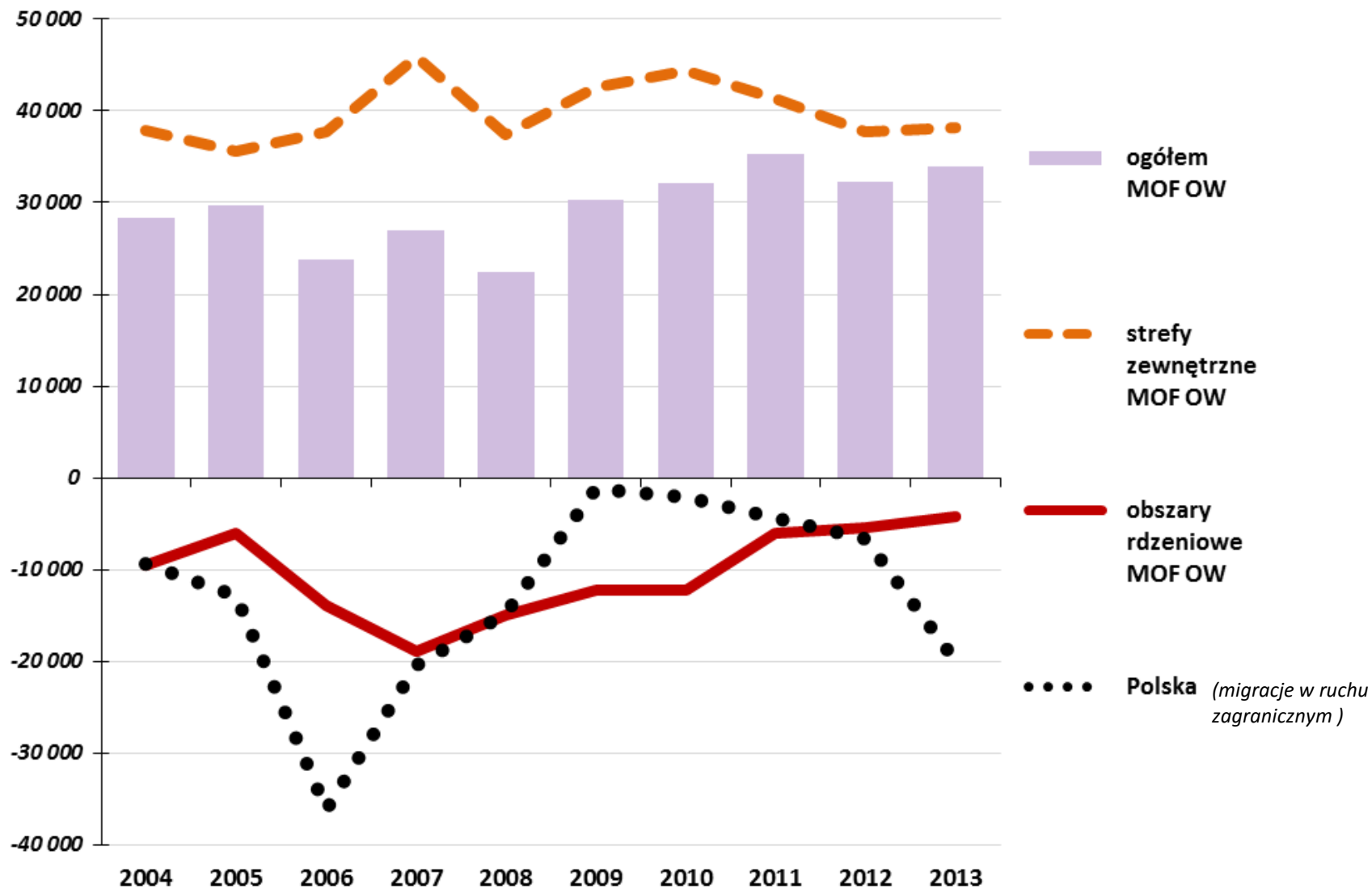
WSKAŹNIK / okres	Wartość wskaźnika				Zmienność wartości wskaźnika w przekroju MOF OW (współczynnik zmienności w %)		
	Polska ogółem*	MOF OW ogółem	obszary rdzeniowe MOF OW	strefy zewnętrzne MOF OW	MOF OW ogółem	obszary rdzeniowe MOF OW	strefy zewnętrzne MOF OW
Zameldowania na pobyt stały - w tys. osób (lata 2004-2013)	134,9	1 881,7	936,2	945,5	x	x	x
Zameldowania na pobyt stały na 1 tys. ludności (średnio rocznie w latach 2004-2013)	x	13,5	9,9	22,4	przeciętna (22,2)	przeciętna (22,5)	przeciętna (29,0)
Wymeldowania z pobytu stałego - w tys. osób (lata 2004-2013)	262,8	1 586,5	1 039,4	547,1	x	x	x
Wymeldowania z pobytu stałego na 1 tys. ludności (średnio rocznie w latach 2004-2013)	x	11,7	11,3	13,0	mała (17,9)	mała (19,2)	przeciętna (22,4)
Saldo migracji na pobyt stały - w tys. osób (lata 2004-2013)	- 127,9	295,2	- 103,2	398,4	x	x	x
Saldo migracji na pobyt stały na 1 tys. ludności (średnio rocznie w latach 2004-2013)	x	1,8	-1,5	9,5	bardzo duża (124,5)	bardzo duża (166,9)	duża (54,4)
Migracje na pobyt stały z obszarów rdzeniowych MOF OW na teren stref zewnętrznych MOF OW (lata 2004-2013)	x	460,2	x	x	x	x	x

(*) – migracje w ruchu zagranicznym

(x) – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe

MOF OW na tle kraju – saldo migracji na pobyt stały w latach 2004–2013

W latach 2004–2013 na terenie MOF OW oddano do użytkowania ogółem **773,6 tys. mieszkań** (ok. 57% mieszkań oddanych w tym okresie w kraju), z tego:

- ok. **63%** mieszkań przypadało na **obszary rdzeniowe MOF OW**;
- ok. **37%** - przypadało na **strefy zewnętrzne MOF OW**.

Udział stref zewnętrznych w łącznej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania na terenie MOF OW wykazywał zmienność na poziomie ok. 20%; udział ten był:

- **najwyższy - w przypadku MOF OW Poznania (ok. 55%)**, a dość wysoki - także w **MOF OW Opola (ok. 46%)** oraz **Bydgoszczy i Torunia (ok. 42%)**;
- **najniższy - w MOF Gorzowa Wielkopolskiego (ok. 23%)** oraz **Krakowa (ok. 27%)**.

Liczba mieszkań oddawanych rocznie do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności – wynosiła w latach 2004–2013 dla całości obszaru MOF OW przeciętnie **5,5** (wobec 3,6 średnio w Polsce), przy tym:

- dla **stref zewnętrznych MOF OW** było to **6,6 mieszkania rocznie na 1 tys. osób**, najwięcej - w strefie zewnętrznej **MOF Gdańska (11,0)** oraz **Poznania (10,4)**;
- dla **obszarów rdzeniowych MOF OW** było to **5,0 mieszkania rocznie na 1 tys. osób**, najwięcej - w **Warszawie (8,3)** i **Krakowie (8,0)**.

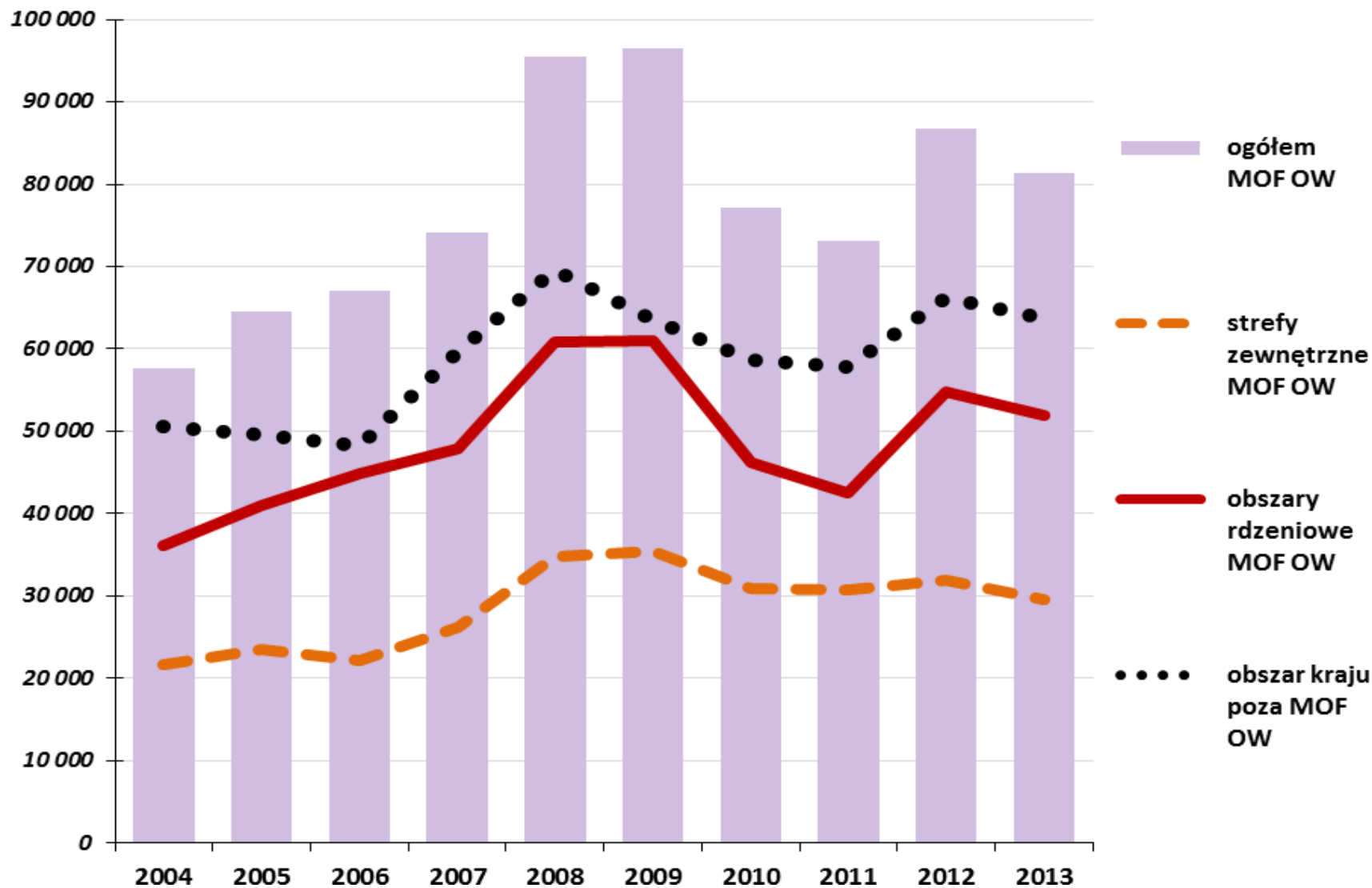

Wybrane aspekty rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW w latach 2004–2013

WSKAŹNIK / okres	Wartość wskaźnika				Zmienność wartości wskaźnika w przekroju MOF OW (współczynnik zmienności w %)		
	Polska ogółem	MOF OW ogółem	obszary rdzeniowe MOF OW	strefy zewnętrzne MOF OW	MOF OW ogółem	obszary rdzeniowe MOF OW	strefy zewnętrzne MOF OW
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania ogółem – w tysiącach (lata 2004-2013)	1 361,3	773,6	486,9	286,7	x	x	x
Udział (w %) stref zewnętrznych MOF OW w łącznej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania na terenie MOF OW (lata 2004-2013)	x	37,1	x	x	<i>mała (19,7)</i>	x	x
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności (średnio rocznie w latach 2004-2013)	3,6	5,5	5,0	6,6	<i>przeciętna (37,4)</i>	<i>przeciętna (39,7)</i>	<i>duża (41,0)</i>
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1 km ² użytków rolnych, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (średnio rocznie w latach 2004-2013)	0,7	3,6	14,2	1,6	<i>duża (70,2)</i>	<i>duża (53,9)</i>	<i>duża (76,0)</i>

(x) – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe

MOF OW na tle kraju – mieszkania oddane do użytkowania w latach 2004–2013

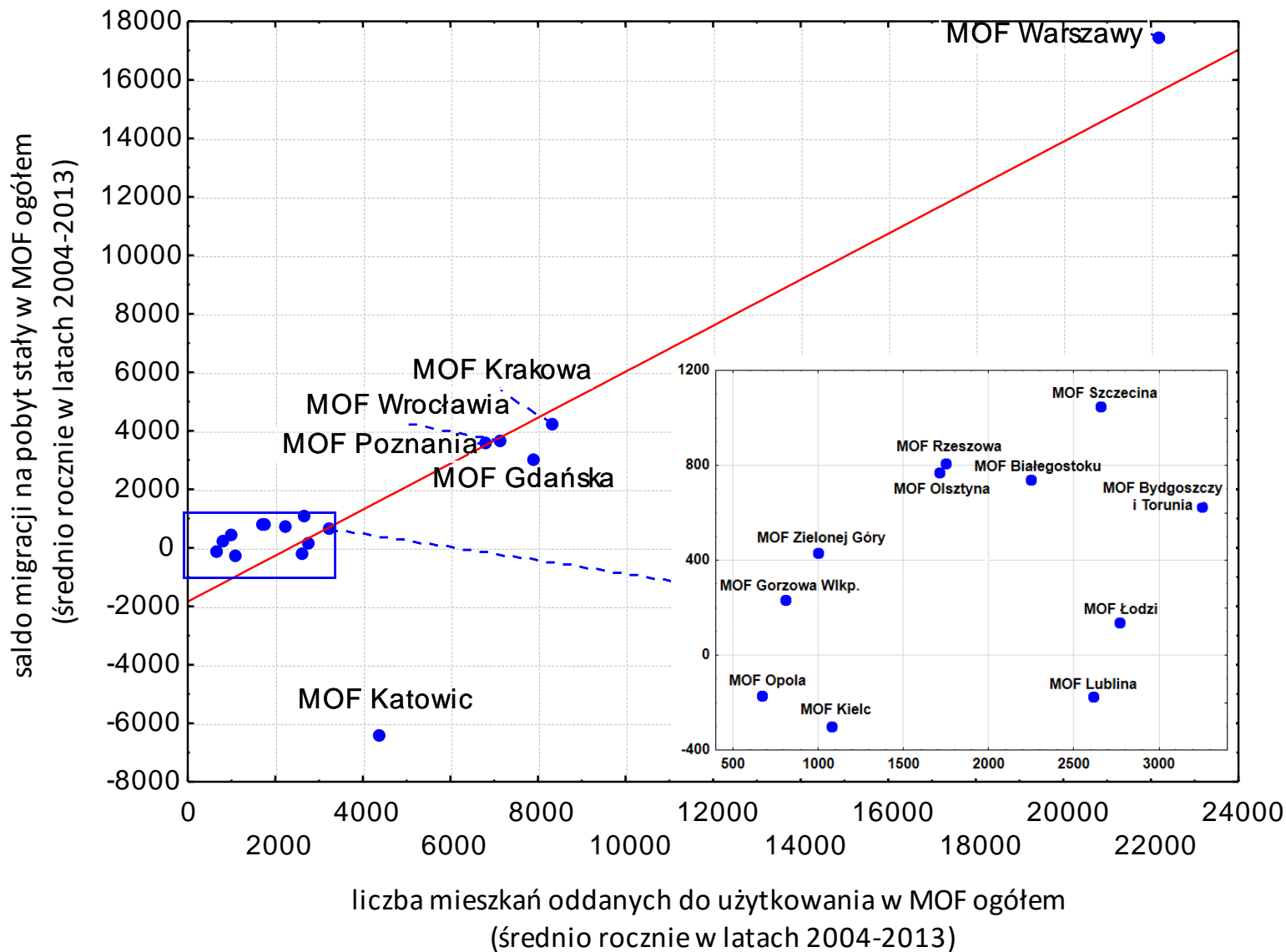

Zależność pomiędzy budownictwem mieszkaniowym i migracjami

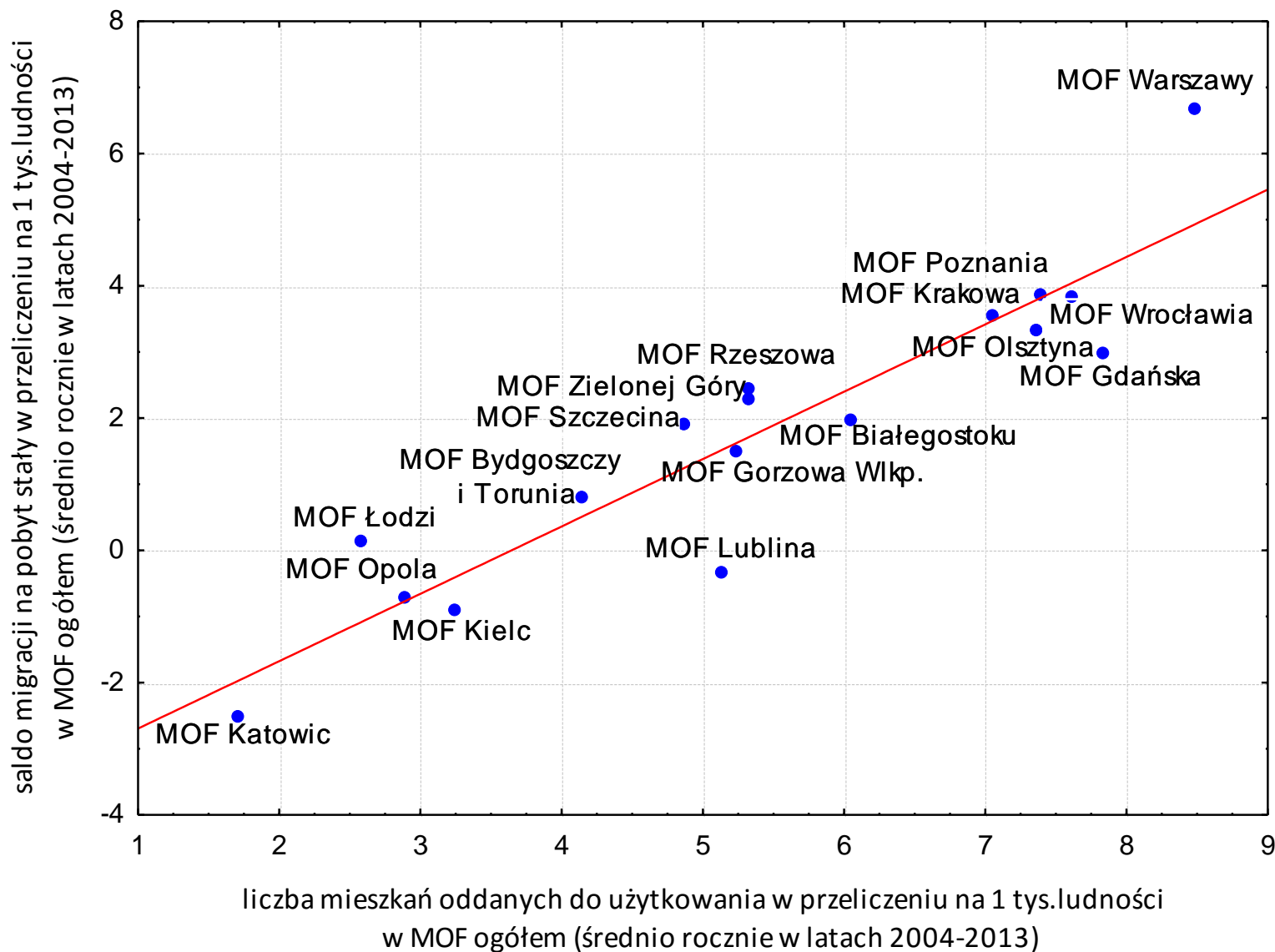
WSKAŹNIK/okres	Wartość współczynnika korelacji Pearsona		
	MOF OW ogółem	obszary rdzeniowe MOF OW	strefy zewnętrzne MOF OW
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania ogółem i zameldowania na pobyt stały (lata 2004-2013)	0,89 (korelacja bardzo wysoka)	0,80 (korelacja bardzo wysoka)	0,94 (korelacja prawie pełna)
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania ogółem i saldo migracji na pobyt stały (lata 2004-2013)	0,83 (korelacja bardzo wysoka)	0,53 (korelacja wysoka)	0,94 (korelacja prawie pełna)
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania ogółem i migracje na pobyt stały z obszarów rdzeniowych MOF OW na teren stref zewnętrznych MOF OW (lata 2004-2013)	0,87 (korelacja bardzo wysoka)	x	0,91 (korelacja prawie pełna)

(x) – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe

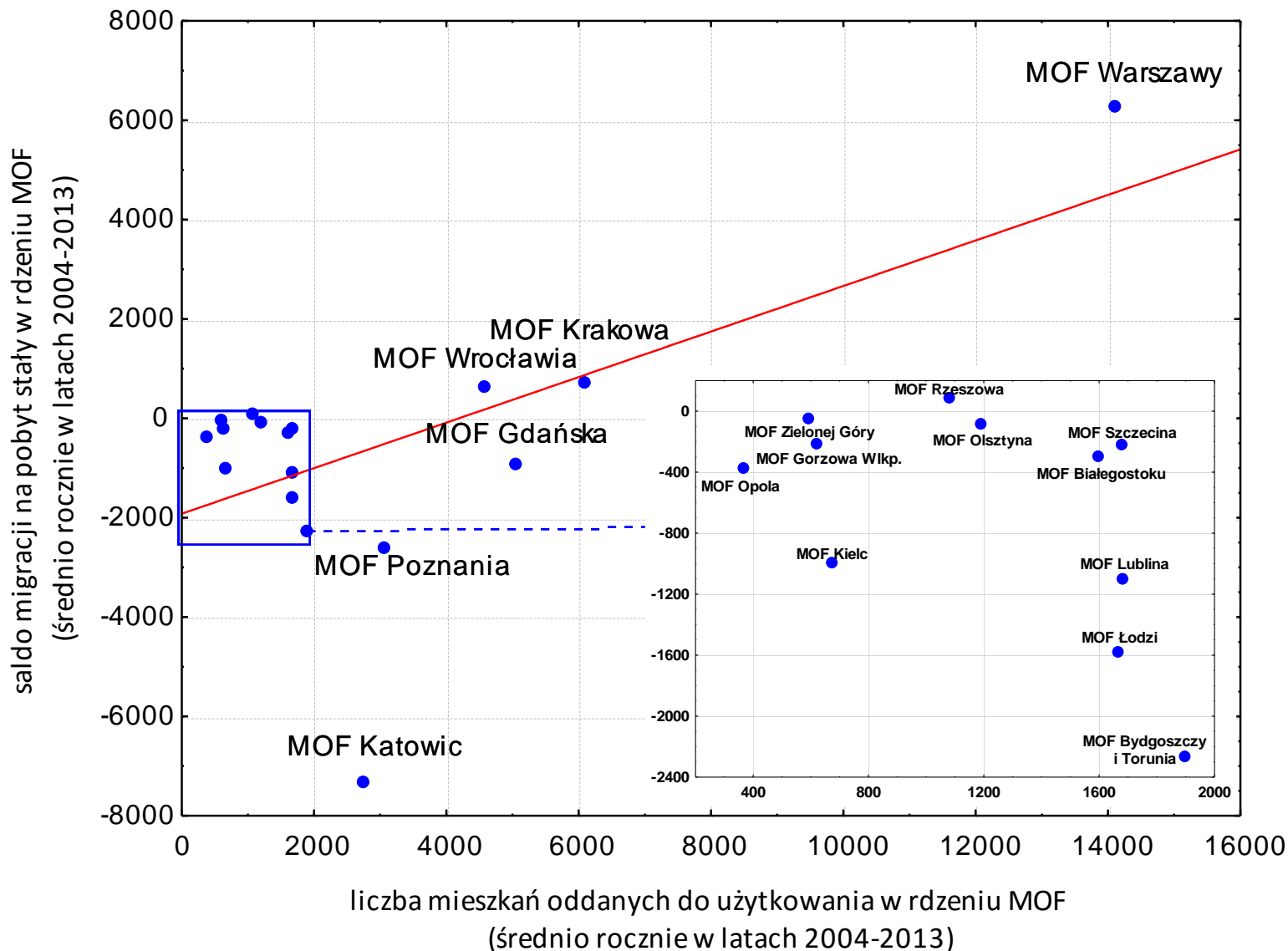
MOF OW ogółem

MOF OW ogółem

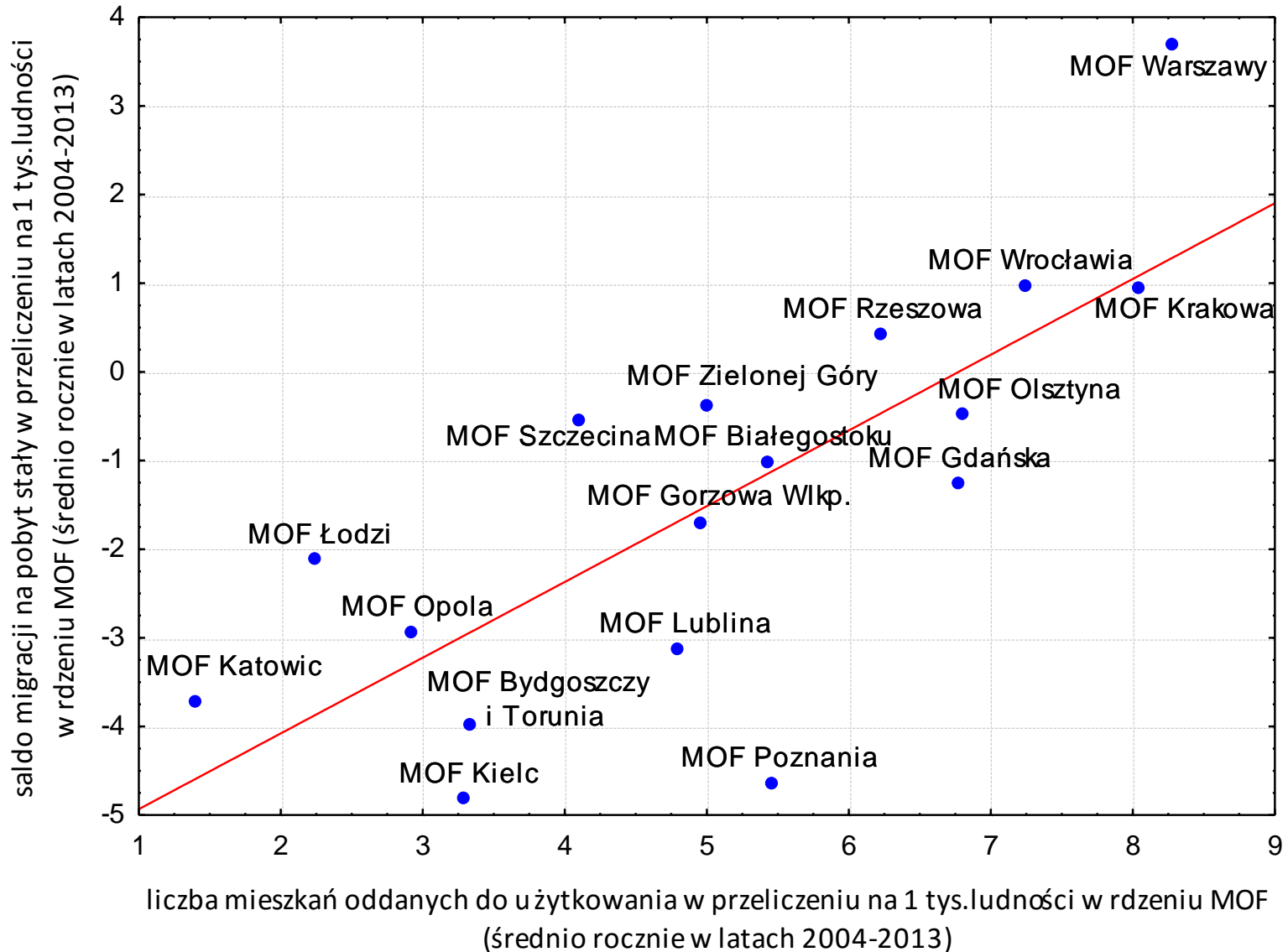

Rdzeń MOF OW

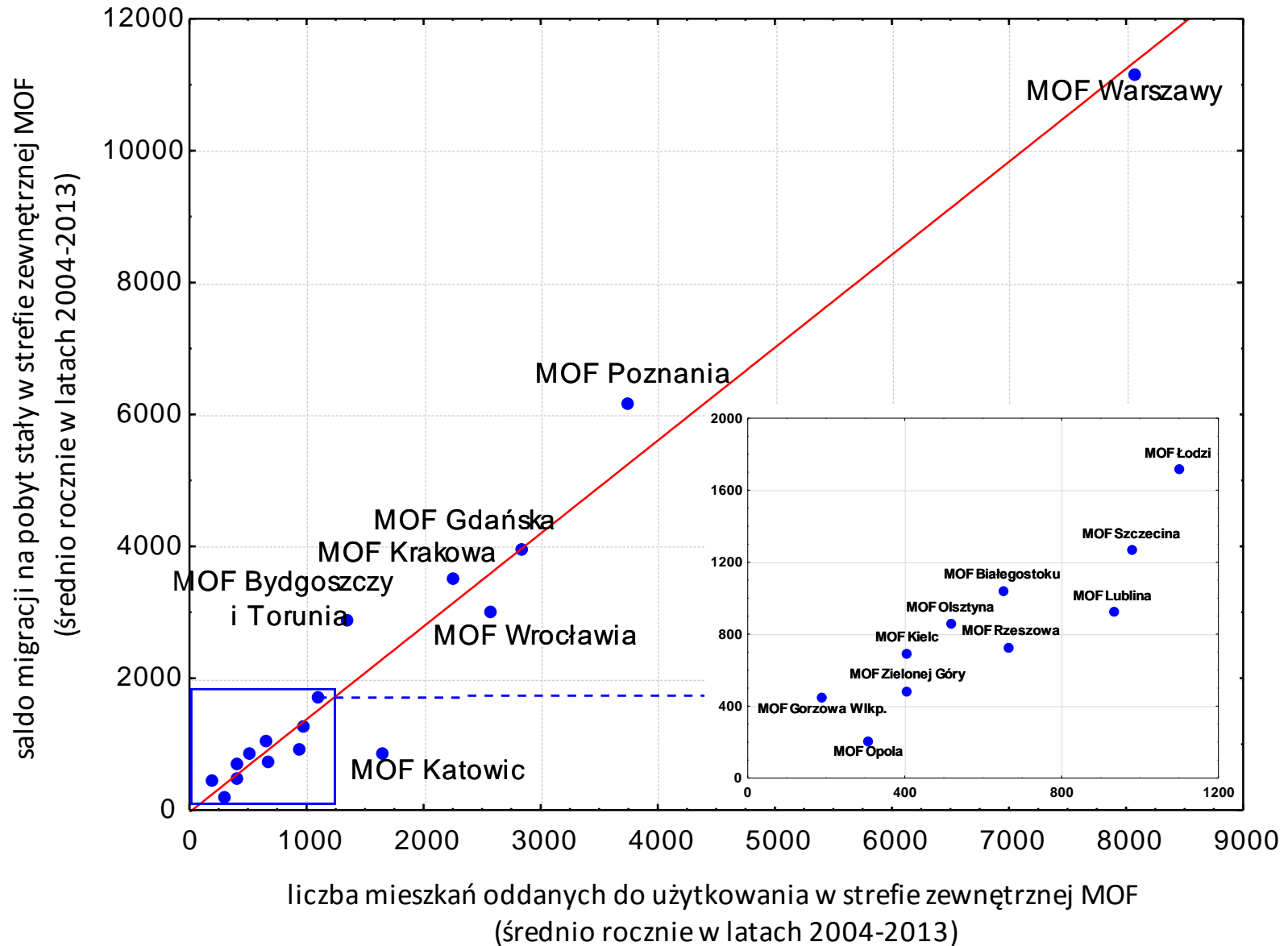

Rdzeń MOF OW

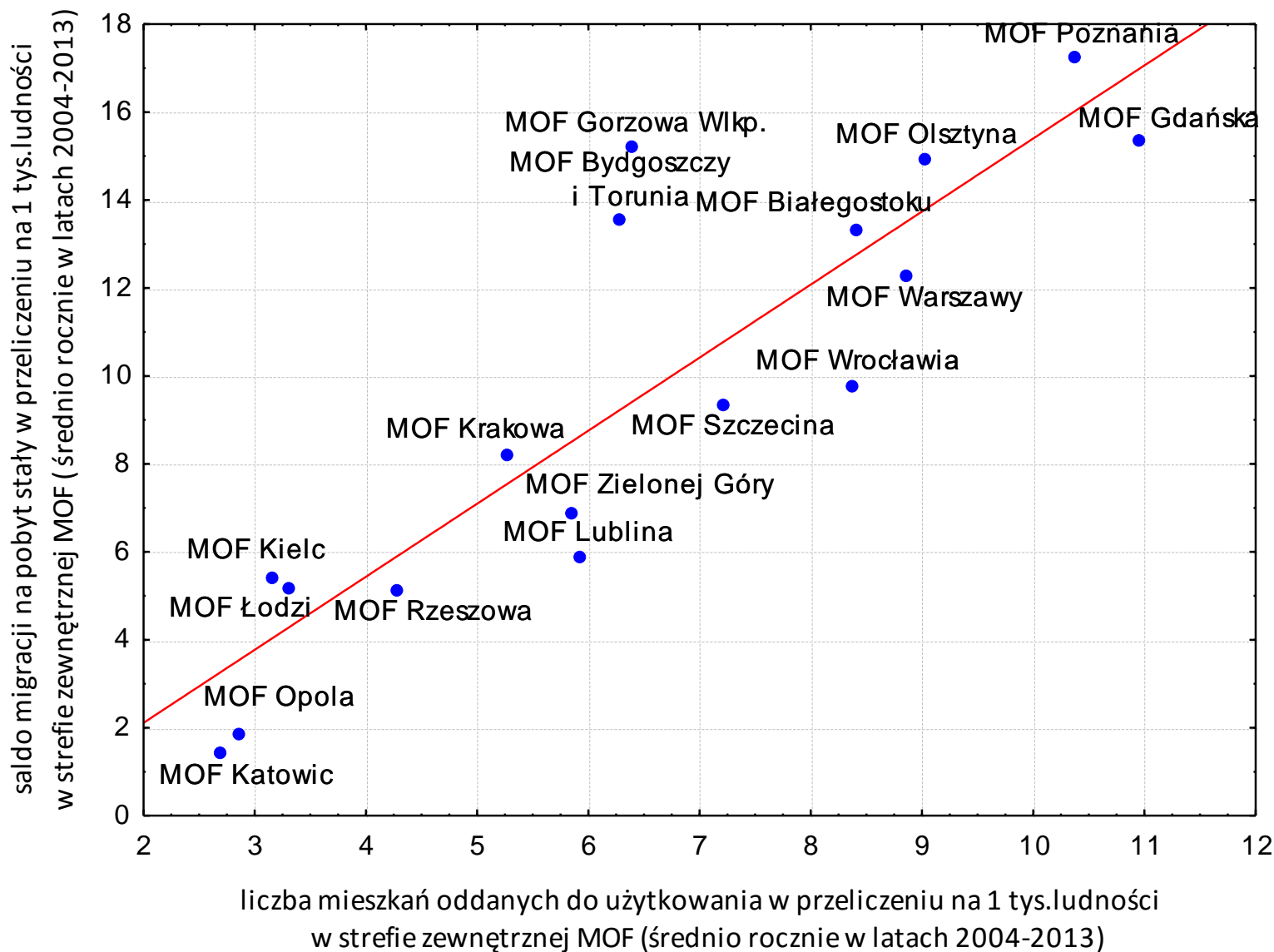

Strefa zewnętrzna MOF OW

Strefa zewnętrzna MOF OW

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Cel analizy:

- identyfikacja i charakterystyka grup skupiających obszary o podobnym rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Zakres terytorialny:

- analiza porównawcza wszystkich MOF OW (jako całości).

Zakres czasowy:

- analiza dla danych z 2004 r.,
- analiza dla danych z 2013 r.,
- porównanie wyników analiz (2004 r. vs. 2013 r.).

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Metody i etapy analizy:

1. wstępny wybór zmiennych stanowiących podstawę do porównań (spośród wskaźników opracowanych w ramach pracy badawczej);

Kryteria wstępnego wyboru zmiennych stanowiących podstawę analizy:

- zmienne bezpośrednio powiązane z rozwojem budownictwa mieszkaniowego,
- zmienne o charakterze wskaźnikowym,
- zmienne, dla których istniały dostępne dane dla lat 2004 i 2013.

Wstępnie wybrane zmienne (łącznie 17 wskaźników):

- dotyczące efektów rzeczowych budownictwa mieszkaniowego (9 wskaźników),
- dotyczące zasobów mieszkaniowych (4 wskaźniki),
- dotyczące demografii i migracji (3 wskaźniki),
- dotyczące powierzchni geodezyjnej (1 wskaźnik).

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Metody i etapy analizy (cd.):

2. weryfikacja zdolności dyskryminacyjnej wstępnego zbioru wskaźników;
3. weryfikacja potencjału informacyjnego wstępnego zbioru wskaźników;
4. wyznaczenie ostatecznego zbioru cech diagnostycznych;
5. normalizacja cech diagnostycznych, metodą unitaryzacji zerowej, tak aby ich wartości były jednolite pod względem zakresu i miana;
6. przeprowadzenie analizy skupień z wykorzystaniem aglomeracyjnej metody Warda z odległością euklidesową;
7. określenie dla każdego skupienia poziomu wartości każdej cechy diagnostycznej: wysoki, średni i niski.

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

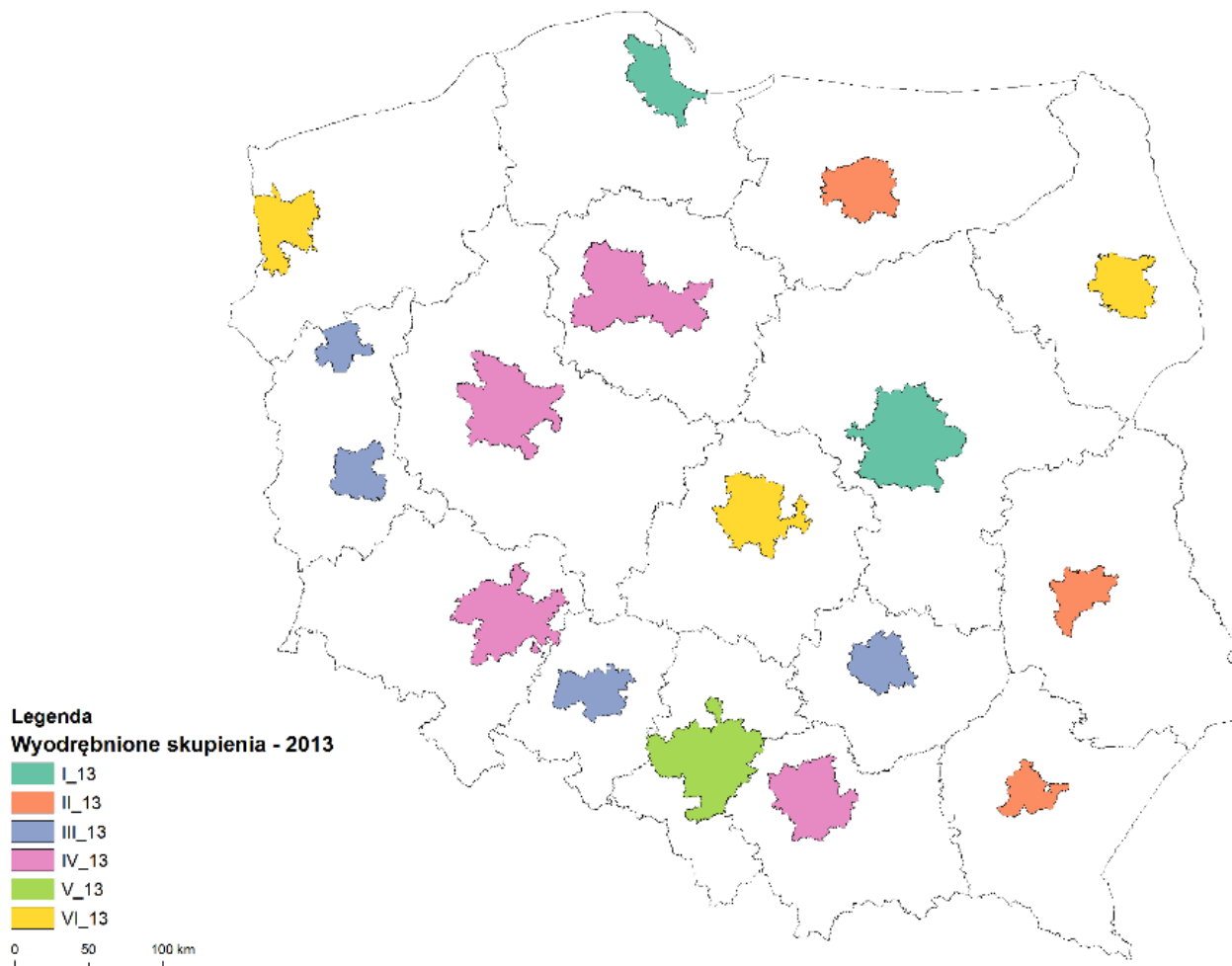
Zmienne diagnostyczne uwzględnione w grupowaniu MOF OW:

- liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności;
- liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności, w stosunku do średniej dla danego województwa;
- powierzchnia użytkowa istniejących mieszkań w przeliczeniu na 1 km² powierzchni geodezyjnej użytków rolnych, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych;
- gęstość zaludnienia w stosunku do średniej dla danego województwa;
- migracje (zameldowania na pobyt stały) z rdzenia obszaru funkcjonalnego MOF OW do jego strefy zewnętrznej – w przeliczeniu na 1 tys. ludności zamieszkałej w danym województwie.

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Wyodrębnione grupy MOF OW - 2013

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Wyodrębnione grupy MOF OW - 2013

Pierwsze skupienie (I_13) – obejmujące: MOF Warszawy i MOF Gdańska

- wysoki poziom wartości wskaźników charakteryzujących zasoby mieszkaniowe, demografię i migracje oraz przeliczenia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1 tys. ludności.

Drugie skupienie (II_13) – obejmujące: MOF Lublina, MOF Rzeszowa oraz MOF Olsztyna

- wysoki poziom wartości wskaźnika liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności, w stosunku do średniej dla danego województwa,
- niski poziom wartości wskaźników: powierzchni użytkowej zasobów mieszkaniowych w przeliczeniu na 1 km² powierzchni geodezyjnej użytków rolnych, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych oraz migracji z rdzenia obszaru funkcjonalnego MOF OW do jego strefy zewnętrznej – w przeliczeniu na 1 tys. ludności zamieszkałej w województwie.

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Wyodrębnione grupy MOF OW - 2013

Trzecie skupienie (III_13) – obejmujące: MOF Opola, MOF Kielc, MOF Zielonej Góry oraz MOF Gorzowa Wielkopolskiego

- niski poziom wartości wskaźników charakteryzujących zasoby mieszkaniowe oraz demografię i migracje.

Czwarte skupienie (IV_13) – obejmujące: MOF Krakowa, MOF Wrocławia, MOF Poznania oraz MOF Bydgoszczy i Torunia

- wysoki poziom wartości wskaźników: migracje z rdzenia obszaru funkcjonalnego MOF OW do jego strefy zewnętrznej – w przeliczeniu na 1 tys. ludności zamieszkałej w danym województwie oraz liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności,
- niski poziom wartości wskaźnika gęstość zaludnienia w stosunku do średniej dla danego województwa.

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Wyodrębnione grupy MOF OW - 2013

Piąte skupienie (V_13) – obejmujące MOF Katowic

- wysoki poziom wskaźnika powierzchni użytkowej istniejących mieszkań w przeliczeniu na 1 km² powierzchni geodezyjnej użytków rolnych, gruntów zabudowanych i urbanizowanych,
- niski poziom wartości trzech wskaźników: liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności ogółem oraz w stosunku do średniej dla danego województwa, gęstość zaludnienia w stosunku do średniej dla danego województwa.

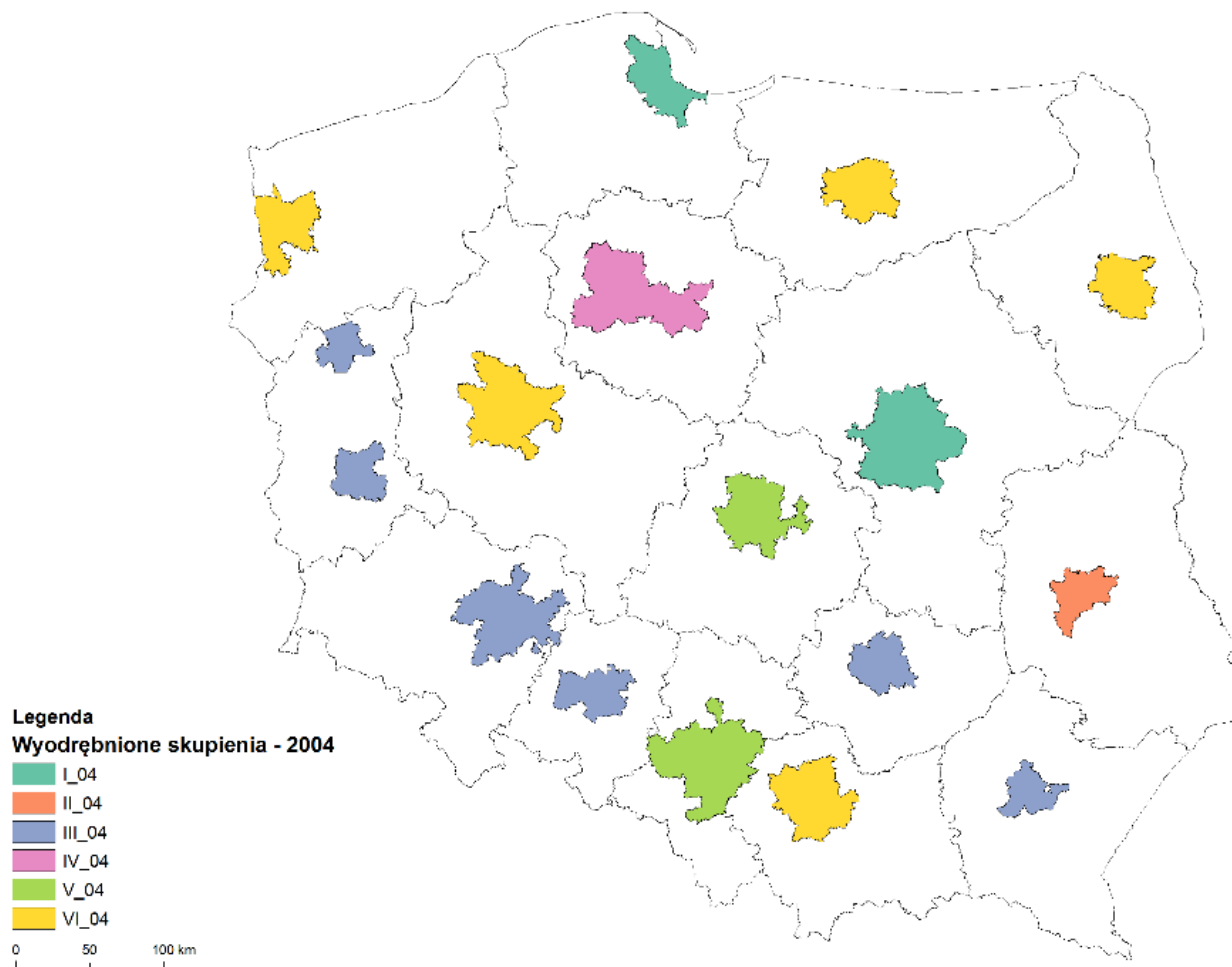
Szóste skupienie (VI_13) – obejmujące: MOF Białegostoku, MOF Łodzi oraz MOF Szczecina

- średnie poziomy wartości wszystkich cech diagnostycznych.

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Wyodrębnione grupy MOF OW - 2004

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Wyodrębnione grupy MOF OW - 2004

Pierwsze skupienie (I_04) – obejmujące: MOF Warszawy i MOF Gdańska

- wysoki poziom wartości czterech spośród pięciu zmiennych diagnostycznych: liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności, powierzchni użytkowej zasobów mieszkaniowych w przeliczeniu na 1 km² powierzchni geodezyjnej użytków rolnych, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, gęstość zaludnienia w stosunku do średniej dla województwa, migracje z rdzenia obszaru funkcjonalnego do jego strefy zewnętrznej – w przeliczeniu na 1 tys. ludności zamieszkałej w województwie.

Drugie skupienie (II_04) – obejmujące MOF Lublina

- wysoki poziom wartości wskaźników odnoszonych do średniej dla województwa: liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności oraz gęstość zaludnienia,
- niski poziom wskaźnika migracji z rdzenia MOF OW do jego strefy zewnętrznej – w przeliczeniu na 1 tys. ludności zamieszkałej w województwie.

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Wyodrębnione grupy MOF OW - 2004

Trzecie skupienie (III_04) – obejmujące: MOF Wrocławia, MOF Gorzowa Wielkopolskiego, MOF Zielonej Góry, MOF Opola, MOF Kielc i MOF Rzeszowa

- niski poziom wartości wskaźników: powierzchnia użytkowa istniejących mieszkań w przeliczeniu na 1 km² powierzchni geodezyjnej użytków rolnych, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych oraz gęstość zaludnienia w stosunku do średniej dla województwa.

Czwarte skupienie (IV_04) – obejmujące MOF Bydgoszczy i Torunia

- wysoki poziom wartości wskaźnika migracji z rdzenia obszaru funkcjonalnego do jego strefy zewnętrznej w przeliczeniu na 1 tys. ludności zamieszkałej w województwie,
- niski poziom wartości dla trzech wskaźników: liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności, powierzchnia użytkowa istniejących mieszkań w przeliczeniu na 1 km² powierzchni geodezyjnej użytków rolnych, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, gęstość zaludnienia w stosunku do średniej dla województwa.

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Wyodrębnione grupy MOF OW - 2004

Piąte skupienie (V_04) – obejmujące MOF Katowic i MOF Łodzi

- wysoki poziom wartości wskaźnika powierzchni użytkowej istniejących mieszkań w przeliczeniu na 1 km² powierzchni geodezyjnej użytków rolnych, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych,
- niski poziom wskaźników opisujących efekty rzeczowe budownictwa mieszkaniowego.

Szóste skupienie (VI_04) – obejmujące: MOF Krakowa, MOF Białegostoku, MOF Olsztyna, MOF Poznania i MOF Szczecina

- wysoki poziom wartości zmiennych dotyczących liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności ogółem oraz w stosunku do średniej dla danego województwa.

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Synteza wyników – analiza skupień MOF OW

Wspólne grupy MOF OW w obydwu (2004 i 2013) grupowaniach:

- MOF Gdańska i MOF Warszawy;
- MOF Gorzowa Wielkopolskiego, MOF Zielonej Góry,
MOF Opola i MOF Kielc;
- MOF Krakowa i MOF Poznania;
- MOF Białegostoku i MOF Szczecina.

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Synteza wyników – analiza skupień MOF OW

Zmiany poziomu cech diagnostycznych:

- Dla MOF Warszawy i MOF Gdańska nie nastąpiły istotne zmiany poziomu żadnego ze wskaźników diagnostycznych (pozostały one na poziomie wysokim lub średnim);
- W przypadku MOF Wrocławia została odnotowana, dla trzech spośród pięciu wskaźników diagnostycznych, zmiana poziomu na wyższy, przy niezmiennym poziomie dwóch pozostałych zmiennych;
- Dla MOF Bydgoszczy i Torunia poziom dwóch zmiennych zwiększył się, a poziom trzech nie uległ zmianie;

Wielowymiarowa analiza porównawcza rozwoju budownictwa mieszkaniowego w MOF OW metodą statystycznej analizy skupień

Synteza wyników – analiza skupień MOF OW

Zmiany poziomu cech diagnostycznych (cd.):

- Dla MOF Białegostoku, MOF Lublina i MOF Szczecina zanotowano spadek poziomu dwóch zmiennych diagnostycznych oraz niezmienny poziom trzech pozostałych;
- W przypadku MOF Olsztyna dla trzech spośród pięciu wskaźników diagnostycznych odnotowano zmianę poziomu na niższy, a dla pozostałych dwóch poziom nie zmienił się;
- Dla pozostałych MOF OW, nie zaobserwowano jednoznacznego kierunku zmian poziomu wskaźników diagnostycznych pomiędzy rokiem 2004 a 2013 („in plus” lub „in minus”).

Ogólnopolska konferencja naukowa
„Statystyczna identyfikacja powiązań
w przestrzeni społeczno-gospodarczej”

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Dziękujemy za uwagę